

УДК 811.161.2'373.45:[821.09(477)]1991/... "КАРПА:7.049.2

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2023.2.5>

С. О. ПЕДЧЕНКО

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови,

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, м. Полтава, Україна

Електронна пошта: sypedchenko@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3995-6619>

РОЛЬ АНГЛІЗМІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ КОМІЧНОГО (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ІРЕНИ КАРПИ «ЯК ВИХОДИТИ ЗАМІЖ СТІЛЬКИ РАЗІВ, СКІЛЬКИ ЗАХОЧЕТЕ»)

У статті окреслено роль англійськомовних запозичень в експлікуванні естетичної категорії комічного на тлі твору «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете» Ірени Карпи. Пропонована розвідка покликана висвітлити особливості передовсім тих англійзмів, що вжиті з метою створення комічного ефекту, а також тих специфічних стилістичних засобів, які реалізують комічний потенціал указаних одиниць.

З'ясовано, зокрема, що з метою створення комічного письменника послуговується низькоасимільованими запозиченнями (варваризмами), а також англійськомовними фраземами в оригінальній чи транскрибованій формі. Прецедентні оніми англійського походження та запозичені одиниці зниженого регістру на текстовому тлі роману експлікують потужне комічне навантаження. Крім того, англізми поглиблюють комедійний потенціал деяких питомих ідіом, цей процес супроводжується дериваційними, морфологічними й синтаксичними трансформаціями.

За результатами наукового експерименту гумор, іронію, сатиру й сарказм кваліфіковано як основні стилістичні засоби, що сприяють створенню комічного ефекту. Установлено, що в романі гумор є найпродуктивнішим різновидом комічності з огляду на його доброзичливу настанову. Іронію та сарказм використано для вираження жартівливого чи критичного ставлення персонажа до явищ об'єктивного буття за участю семантично двозначних фраз. Сатиру подеколи застосовано для критики негативних суспільних явищ або рис характеру людей.

Ідентифіковано також інші стилістичні засоби з комедійним ефектом, що мають у складі англізми, а саме: парадокс, перифраз, параномазію, ампліфікацію, порівняння, антономазію, антитезу, зевгму й ремінісценцію. Виявлено й високу продуктивність риторичних запитань з англійзмами, доповнених іншими риторичними фігурами, зокрема окличними реченнями та звертаннями.

Засвідчено, що англійськомовні запозичення мають високий комедійний потенціал, детермінований їхньою орієнтованістю на виконання експресивної функції. Вони відіграють одну з провідних ролей у реалізації естетичної категорії комічного в книзі Ірени Карпи «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете». Примітно, що самі англізми не мають комедійного ефекту, а лише сприяють його створенню в певному контексті разом з іншими одиницями. Відтак, взаємодія запозичених і питомих одиниць покращує реалізацію різних стилістичних ефектів, а отже, є перспективним напрямом для подальших наукових студій.

Ключові слова: експресивний потенціал, комічний ефект, стилістичні засоби, англізм, трансформація.

Поставлення проблеми. Потужний експресивний потенціал англійзмів формує передумови до їхнього вживання з метою надання комічного ефекту в сучасних українських творах жанру «нон-фікшн», зокрема й книг у жанрі «селф-гелп». Виразне оприявлення категорії комічності в більшості праць такого взірця пов'язане з певною зміною авторської дидактичної парадигми, прагненням «повчати без явного повчання» та пошуком альтернативних засобів художнього впливу на свідомість читача. Саме комічна настанова творів жанру «селф-гелп» уможливило необхідний прагматичний вплив на реципієнта й може стратегічно використовуватися авторами для пропагування саморозвитку.

Ірена Карпа є однією з найвідоміших сучасних українських письменниць, яка в художньому та публіцистичному дискурсі активно використовує англізми. Її твір «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете» вийшов друком 2020 р., одразу ж посівши гідне місце з-поміж українських бестселерів. Розважально-комічний зміст указанного видання зорієнтований на масового читача, що зумовлено інтенсивним уживанням в українському лінгвальному просторі останніх десятиліть сленгізмів, колоквіалізмів та інших одиниць англійського походження. З огляду на це аналізований роман являє собою продуктивний матеріал для вивчення особливостей реалізації

комічного потенціалу досліджуваних одиниць у жанрі «нон-фікшн», зосібна творах різновиду «селф-гелп».

Аналіз попередніх досліджень. Категорію комічного активно вивчають у межах парадигми наукового знання, це, зосібна, лінгвістика, філософія, естетика, психологія, соціологія, культурологія тощо. На окремі аспекти репрезентації категорії комічного натрапляємо в розвідках І. А. Блинової, В. П. Сиротенко, О. В. Альтгауза, О. П. Демиденко, О. Т. Тимчук, А. Є. Болдирєвої, О. Г. Підгрушної та ін. [Альтгауз; Блинова; Сиротенко]. Найзагальніше потрактування цього феномену пов'язане з ефектом «обманутого очікування», отже, невідповідністю між певним стереотипним образом та його наявною репрезентацією [Raskin].

Реалізація комічності може супроводжуватися актуалізацією різних прийомів увиразнення мовлення й функціонування стилістично маркованих елементів, наприклад, лексичних запозичень з інших мов. Потужний комічний потенціал англійців став предметом опису багатьох студій, присвячених стилістичним особливостям функціонування саме таких одиниць у різних типах текстів. На комічну підфункцію англійців в українському лінгвальному просторі вказує, зокрема, Р. Г. Шрамко [Шрамко]. Рівнозначний аналіз категорії тексту пропонує С. П. Галаур [Halaur]. О. М. Лапінська висвітлює феномен мовної гри як один із прийомів створення комічного на матеріалі англійців українського художнього дискурсу [Лапінська]. Н. М. Кравчук характеризує роль англійців у створенні мовної гри, пародіювання й карнавальності в сучасній українській художній літературі [Кравчук]. І. В. Борисенко зважає на комічну настанову вживання деяких англійців-кококвалізмів в українській мові [Борисенко]. Педагогічний потенціал різних форм роботи під час вивчення англійців у шкільній практиці аналізує М. А. Бойченко [Boichenko]. Сучасні тренди у вживанні англійців у європейських мовах окреслюють К. Лухан-Гарсія [Lujañ-García], Р.-К. Корбеану й ін. [Corbeau].

Уживання англійців у творчості Ірени Карпи є предметом досліджень Л. М. Бороденко, О. В. Гаврилової, В. В. Гуцаленко, Н. В. Гудими, Н. М. Кравчук, О. В. Головіної та ін. [Головіна; Гудима; Гуцаленко; Borodenko]. Попри велику

кількість означених вище праць, на сьогодні до кінця не окреслено роль цих одиниць у реалізації категорії комічності в художньому доробку авторки. Цим і зумовлена актуальність пропонуваної розвідки та її новизна.

Мета статті – з'ясувати специфіку реалізації категорії комічного засобами англійців у романі Ірени Карпи «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете».

Виклад основного матеріалу. Репрезентація категорії комічного у творі Ірени Карпи «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете» нерозривно пов'язана із застосуванням стилістично маркованих англійців. Високий експресивний потенціал досліджуваних одиниць є передумовою їхнього функціонування як «будівельного матеріалу» для стилістичних засобів із виразним комічним навантаженням. З'ясуємо специфіку англійськомовних одиниць, застосовуваних із комічною метою, а також основні стилістичні прийоми, у межах яких англійці реалізують своє художнє призначення.

Письменниця регулярно послуговується низько асимільованими одиницями (варваризмами) англійського походження, передаваними засобами української або латинської графіки: *Ми вже вирішили, що між ними іскра і бінго, коли він взяв і заявив моєму чоловікові: мовляв, божечки, вона ж товста! «WTF?!», сказала я, і мій словниковий запас закінчився. Бо потім ці люди скаржаться на самотність і відсутність соулмейта! І хто їм лікар?..* [Карпа : 61–62]. Подеколи Ірена Карпа використовує популярні англійські ідіоми-варваризми засобами латинської чи української графіки за участю прийому транскрипції: *А ви що думали – тільки в дівок такі проблеми?.. Хе-хе. You'll be surprised* [Карпа : 60]; *Апология борщикам. Якщо ви любите їсти і готувати їжу – гуд фор ю... Але бабоньки, не будьте дурні й не нехтуйте цим інструментом...* [Карпа : 70].

Примітно, що під час створення засобів комічного Ірена Карпа вдається не лише до вживання варваризмів, але й розлогіх синтаксичних структур: *Казав усім однаковий текст: «Хай принцес! Ю гонна бьорн лайк хел! Лет мі пун ю сам крім он!»* (ну ви поняли: привіт-принцеса-ти-щас-згориш-к-***-дай-ка я тебе-намажу кремом) [Карпа : 146]. Можемо навіть говорити про застосування письменницею

code-switching, проте від повноцінного перемикання коду її відділяє використання транскрипції (передавання англійської фрази засобами української графіки) та наявність перекладу в дужках, запропонованого читачам, які не знають значення оригінальної репліки. Зауважимо, що використання української графіки переслідує ще одну мету: передати акцент недолугого залицяльника.

Комічне навантаження інколи несуть онімні номінації англійського походження. Розглянемо такі приклади: *Карочі, аж тільки в ліфті я побачила, що від жару і їдла та моя ЧП розповзлася по всій моїй пиці, й була я схожа на Джекера* [Карпа : 47] – у цьому контексті авторка апелює до образу Джекера з однойменного психологічного трилера; *Але зазвичай ми їх [родичів] якщо і чуємо, то щосили намагаємося їх (і себе) переконати, що наш обранець – сіль землі і моці Бреда Піта* [Карпа : 95] – антропонім Бред Піт ужито з метою іронічного опису ставлення деяких жінок до своїх обранців; *Ніяких сраних оченят kota зі «Шрека» і вигляду побитої собаченьки чи майбутньої яжематері. Фу-фу-фу* [Карпа : 74] – назва культового американського мультфільму слугує прецедентним елементом, віддзеркалюючи зв'язок з образом Кота в чоботях у сучасній мем-культурі.

Важливим джерелом комізму є також англізми зниженого реєстру, які використовують для окреслення явищ, пов'язаних із низьким рівнем культури чи виховання окремих членів суспільства або громади загалом: *Той, хто прийшов би слухати класичний концерт у філармонію, навряд чи трапиться вам у клубешнику середньої руки, де грає «умца-умца»* [Карпа : 31] – експресивність англізму **клубешник** посилюють дериваційні засоби; *Коли я розказую на виступах про тих самих французок, постійно цитую смішний постулат Каролін де Магре про те, що завжди треба бути fuckable* [Карпа : 39] – авторка послуговується навіть обценною лексикою англійського походження, удаючись до дисфемізації задля створення комічного ефекту. Питому лексику низького реєстру часто поєднують з англізмами, орієнтованими в такому контексті на реалізацію категорії комічного: *І хай собі поети вигадують, що сонце вийшло з-за хмар саме для них, а інстаграмні тьолочки біжать ловити його*

промені в «найкращий час»... [Карпа : 44].

Водночас зауважимо, що до засобів репрезентації категорії комічності в романі належать і питомі фразеологізми, стилістичний потенціал яких слугує тлом для вияскравлення англізма в структурі українського речення: *...ну таке, до фітоняші йому ще як до неба рачки...* [Карпа] – так авторка з іронією змальовує зовнішність персонажа, застосовуючи пейоративну оцінність.

Використання англізмів із комічною метою супроводжується помітними трансформаціями українських фразем, наприклад: *Усі ці юнацькі потяги незрілої душі до bad guys хоч і описуються всіма можливими психологами..., а все одно як об стіну зеленим горошком...* [Карпа : 197] – застосування демінутивної форми *горошком* замість нейтральної *горохом*, а також додавання прикметника *зеленим* до сталої фрази допомагає письменниці вибудувати асоціативну гру на тему незрілості; *Мій універсальний лайфхак непотрапляння пальцем в небо, якщо ви трошечки дальтонічка, – купуйте і вдягайтесь у все чорне* [Карпа : 20] – спостерігаємо субстантивізацію дієслівної фраземи *потрапляти пальцем у небо*. Трансформованим фразеологізмом, що виконує роль означення, керує англізм *лайфхак*. Як бачимо, функціонування англізмів у творі активно супроводжуване фразеологічними трансформаціями, зреалізованими за участю дериваційних, морфологічних і синтаксичних засобів.

Серед стилістичних прийомів найяскравішими експлікаторами аналізованої категорії є засоби створення комічного, зокрема гумор, іронія, сатира й сарказм [Сиротенко : 76]. До найпродуктивніших з-поміж них у розгляданому романі належить гумор, що детерміновано домінуванням настанови добродушного висміювання: *...жер-жер мужик жахливий фастфуд, бо махнув на себе рукою, а тут ви така – фея стейків і салатів. Прилетіли в костюмі Супер Спіруліни і кажете: «Коханий, я тебе врятую!..»* [Карпа : 55] – категорію комічного репрезентовано з допомогою прийому пародіювання, де манеру оповіді стилізовано під жанр казки.

Доволі часто гумор у творі експлікований такими стилістичними засобами, як риторичні запитання, окличні речення, емпфаза,

парцеляція, парентеза тощо: *А оця-от дівчача тема – ходити в туалет парами?.. Шоби шо? Бо вовк нас поїсть там?! (Вам тут не видно, але я роблю фейспалми)* [Карпа : 105]; *Поліфонія вже-не-перших дзвіночків. (Алярма! Та ти глуха, чи шо? Альо! Чи тобі повилазило?! Не, не чули)* [Карпа : 124]. Найвищою продуктивністю авторка наділяє парентезу, пунктуаційно відділяючи дужками найбільш експресивні елементи, зокрема й англізми: *Ця педантка й акуратистка навіть не вбила нас, коли собака зжерла її улюблену подушку й подряпала двері. (Тут я роблю фейспалм)* [Карпа : 99]; *Можливо, вас періцили: татовим ременем, маминими руками (що пахнуть хлібом, як запевняють нас поети).., дідовим дрючком чи класичною лозиною (тепер би це називали еко-френдлі)* [Карпа : 134].

Іронія є яскравим репрезентантом глузливо-критичного ставлення письменниці до описуваних явищ: *Ех, жаль, що нічого в них не вийшло. Була би прекрасна закохана пара: «старий» і «товста». Нема на них ейджизм-контролю й бодіпозитиву* [Карпа : 62]. Графічним маркером іронії часто слугують і лапки, що почасти посилюють двозначну семантику висловлення: *Ну а якщо у вас із меном таки любов, а з його родичами ніяк не складається – ліміуйте ці «теплі» родинні візити* [Карпа : 95]; *Ну бо нас ще з чарівних казок вчили «суперській» стратегії сидіти і ЧЕКАТИ принца* [Карпа : 149].

Особливим різновидом іронії є самоіронія, де об'єктом висміювання стає наратор. Серед прикладів самоіронії у творі доволі продуктивними вважаємо епітети прикладкового типу з негативною конотацією, виражені неологізмами англійського походження: *З рахунками в офшорах, червцем і самовідданим коханням до фріка-мене* [Карпа : 184]; *І вже насамкінець, сучо з відчаю, підійшов до мене – на той момент двадцятичотирирічного панкчудовиська з коротким червоним волоссям* [Карпа : 147].

Найуїдливішим підтипом іронії в тканині твору позиційовано сарказм, що має підкреслену емоційність і пафос заперечення [Альтгауз : 19]: *Женіть невідготовленого мена на силові тренування лише тоді, коли твердо хочете лишитися веселою вдовою* [Карпа : 59] – зазначимо, що цей приклад перебуває на

межі між сарказмом і чорним гумором, адже об'єктом висміювання виступають потенційно трагічні реалії (смерть особи через фізичне перенавантаження).

Сатиру як засіб комічного вирізняє її викричальна настанова й різкий критицизм [Альтгауз : 18]. «Жало» сатири може бути спрямоване проти негативних соціальних явищ або рис характеру людини: *Йому в тих піснях, бач, ввижалася істинна духовність. (Тридцять три фейспалми)* [Карпа : 157]. Так, Ірена Карпа використовує сатиру для критики «низькопробного» естетичного смаку обранця чи окремих ще не досить сформованих рис характеру, употужнюючи її гіперболою: *Вам уже по тридцять стукнуло, пора знімати памперси...* [Карпа : 141]. Епонім англійського походження *памперси* сприяє утворенню гострої сатири як критики несамотійності («проявів дитинності») деяких дорослих та актуалізації концептуальної метафори «ДОРΟΣЛИЙ – це ДИТИНА».

Значно нижчим ступенем продуктивності, порівняно з описуваними вище, наділені інші стилістичні прийоми з комічним посилом у праці Ірени Карпи «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете». З-посеред них виокремимо такі: зевгма, парадокс, риторичні запитання, риторичні окличні речення, перифраз, паронوماзія, ампліфікація, порівняння, антонімазія, антитеза, ремінісценція тощо. Реалізація категорії комічності із застосуванням таких стилістичних прийомів має свою специфіку в кожному з обстежуваних контекстів, пор.:

– парадокс: *...коли мені ліньки йти працювати у коворкінг чи в кав ярню..., я стаю ідеальною ілюстрацією мемасіка «Що довше залишаюся вдома, то у мене бездомніший вигляд»* [Карпа : 51];

– (евфемістичний) перифраз: *Утім, він сам теж не Бред Піт довготелесий, лисий, трохи зсутулений* [Карпа : 62];

– паронوماзія: *Ну ОК, це був наочний приклад такого «завойовника»: Пилипа-прилипа* [Карпа : 147];

– ампліфікація: *Тож просто зараз можна взяти і покохати себе БЕЗ: вілли біля моря, «Оскара», мільйонів на рахунку, ...«мерседеса макларена», підкореного Евереста, дуни, як у Кім Кардаш'ян* [Карпа : 108];

– порівняння: *До речі, настільки з себе непо-*

казний, що і поганка проти нього як Джеймс Дін [Карпа : 212];

– антономазія: *Моя подруга-косметологиня розказує страшні речі про жінок, які в паніці намагаються... омолодитися за один день якимись дикими пілінгами в шарлатанів, а відтак вже приходять до неї із зареваним обличчям Фреді Крюгера і тонесеньким «ряту-уй...»* [Карпа : 168];

– антитеза: *В чому ми ходимо? Із самого ранку... із укладкою й мейком цокаємо одинадцятисантиметровими шпильдрами порожнім домом?.. Ніт. Ми в піжамі чи в спортивках, патлаті й часто невмиті, жеремо йогурти, гладимо kota і клацаємо в компі* [Карпа : 50–51];

– ремінісценція: *От є ж цей старий жарт: якщо дуже хочеться заміж, треба йти в супермаркет у відділ напівфабрикатів і знайти з тим мужиком, що дивиться на заморожені пельмені найбільш безнадійним поглядом* [Карпа : 38].

У межах шляхів репрезентації категорії комічного в тексті спостережено риторичні фігури з англізмами, що надають оповіданню особливої експресії та глибини, найпродуктивнішими серед них є риторичні запитання на зразок *Але я задумалася: який же він, згаданий тіндерним лицарем «такий» погляд? І якщо його можна юзати тільки заради одного-єдиного..., то з якого переляку озвучувати це на весь тіндер?* [Карпа : 42–43]. Такі запитання не передбачають відповіді, письменниця послуговується ними винятково з метою інтенсифікувати експресію висловлення. У тому чи тому контексті їх часто поєднано з іншими риторичними фігурами, а саме:

– окличними реченнями: *Як же ж це – рафінований кієвській мальчик (завидний холостяк!) одружується з якоюсь непонятною панкчухією, та ще й україномовною?!* [Карпа : 79];

– звертаннями: *Що, дівчата, знайшли свою категорію?.. Ану бігом писати Андрєєві. Засохне ж без інсайтів, сарака!* [Карпа : 212].

Середній ступінь продуктивності виявляє зевгма (підтип мовної гри й еліпсису) як засіб створення комічного в тексті роману: *Той іще челендж: не з'їсти одне одного... Ділячи горе, радість і робочий стіл, бо ж обоє тепер працюєте з дому, а дітям вчителька надсилає завдання онлайн* [Карпа : 202]. Загалом основою для створення зевгми слугують полісемантичні дієслова з кількома об'єктами, кожен із яких актуалізує окреме значення основного слова: *...заганяти його назад у вагон і в ще глибшу депресію, пояснюючи, що я просто йому всміхалася, ввічливо й людинолюбно, а тепер бажую чудового дня...* [Карпа : 44].

Висновки. Отже, Ірена Карпа в романі «Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете» активно застосовує потенціал англізмів для реалізації категорії комічного. Це, безперечно, зумовлено низкою сприятливих чинників, передусім потужним експресивним навантаженням аналізованих одиниць, їхньою маркованою графічно-фонетичною структурою (головно варваризмів), специфічним конотативним забарвленням та образністю, які формують передумови для введення англізмів до складу різних стилістичних прийомів.

Активне використання запозичень з англійської мови створює ефект несподіваності, незвичайності оповіді, деавтоматизує процес сприйняття повідомлення, що забезпечує втілення принципу «обманутого очікування», на якому й ґрунтується природа категорії комічного. Зауважимо однак, що за своєю природою англізми не наділені комічним змістом, а набувають його лише в певному контексті в сув'язі з іншими одиницями.

Комічність є універсальною категорією, властивою людській культурі загалом, однак конкретні особливості її реалізації виявляються на лінгвокультурному тлі. Доречність уживання англізмів в українському художньому дискурсі, їхній вплив на формування національної культуромовної парадигми мають бути предметом окремих наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Альтгауз О. В. Актуалізація та відтворення комічного: лінгвостилістичний та перекладознавчий аспекти (на матеріалі художнього та аудіовізуального перекладів) : кваліфікаційна робота / наук. кер. к. філол. н., доц. Главацька Ю. Л. Херсон, 2020. 76 с. [Електронний ресурс] Режим доступу http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/11472/althouse_fif_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
2. Блинова І. А. Особливості індивідуально-авторського стилю крізь призму виявлення прийомів комічного. *Мова і культура*. Київ : ВД ім. Дмитра Бурого, 2015. Вип. 18. Т. 4. С. 75–83.

3. Борисенко І. В. Особливості функціонування англомовної розмовної лексики в українській мові. *Науковий вісник Сіверщини. Серія: Освіта. Соціальні та поведінкові науки*. Чернігів, 2021. № 1 (6). С. 18–29. [Електронний ресурс] Режим доступу https://web.archive.org/web/20220310013525id_/http://seducation.academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/Borysenko-I.-V.pdf.
4. Головіна О. В. Структурно-семантичні типи та функціонування англійців у мові сучасної постмодерної прози: кваліфікаційна робота з української мови / наук. кер. Валюх З. О. Київ, 2019. 103 с. [Електронний ресурс] Режим доступу <http://ter.knlu.edu.ua/xmlui/handle/78787878/501>.
5. Гудима Н. В. Семантика та стилістичні функції запозичень у мові української постмодерної прози: монографія. Кам'янець-Подільський: Вид. Зволейко Д. Г., 2013. 191 с.
6. Гуцаленко В. В., Гаврилова О. В. Специфіка використання лексики у творчості Ірени Карпи. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні»: зб. тез доп. (II ч.)*. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2015. С. 54–56. [Електронний ресурс] Режим доступу http://libs.mfkukim.mk.ua/bitstream/123456789/891/1/Гуцаленко_55-58.pdf.
7. Кравчук Л. М. Стилiстичнi функцiї англiцизмiв (на матерiалi сучасної української прози): магістерська робота / наук. кер. Кухар Н. І. Вінниця, 2019. 76 с. [Електронний ресурс] Режим доступу <https://library.vspu.net/jspui/bitstream/123456789/5681/1/маг%20кравчук%20%282%29.pdf>.
8. Лапінська О. М. Англiцизми у функцiї мовної гри. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Лінгвістика*. Херсон: ХДУ, 2013. Вип. 20. С. 46–49. [Електронний ресурс] Режим доступу <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/1107/10%20%282%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
9. Сиротенко В. П. Про сміх гумористичний, сатиричний і не тільки: деякі міркування з приводу категорій комічного. *Вісник Донецького національного університету. Гуманітарні науки*. 2011. № 2. С. 21–27.
10. Шрамко Р. Г., Прийма Л. Ю. Англiзми в сучасному масмедiйному дискурсі: семантико-функцiйний аспект. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 28. Т. 2. С. 62–72. [Електронний ресурс] Режим доступу <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.28.2.11>.
11. Boichenko, M., Kozlova, T., Kulichenko, A., Shramko, R., & Polyezhaev, Y. Creative activity at higher education institutions: Ukrainian pedagogical overview. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11 (59). P. 161–171. [Електронний ресурс] Режим доступу <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.15>.
12. Borodenco L. M. Genetic peculiarities of borrowed language elements on modern study of Ukrainian literature (on the material of idiostyles of Yu. Andrukhovich, I. Karpa, I. Rozdobudko, O. Zabuzhko). *Лінгвістичні студії*. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2016. Вип. 32. С. 42–45.
13. Corbeanu R.-C., Niculescu-Gorpin A.-G., Vasileanu M. New trends in the assimilation of verbal anglicisms in Romanian. *Revue Roumaine de linguistique-Romanian Review of linguistics*. 2020. Vol. 65. Issue 1. P. 81–91. [Електронний ресурс] Режим доступу http://www.lingv.ro/images/RRL%201%202020_06-RCorneanu...pdf.
14. Halaur S., Shramko R., Pedchenko S. Positional emphasis in the modern literary text. *AD ALTA*. 2021. Vol. 11. Issue 01. P. 287–292. [Електронний ресурс] Режим доступу https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/1101/papers/A_shramko.pdf.
15. Lujan-Garcia, C. Anglicisms in Spanish gastronomy: new words for new eating habits. *Sintagma: revista de lingüística*. 2023. Vol. 35. P. 51–69. [Електронний ресурс] Режим доступу <https://doi.org/10.21001/sintagma.2023.35.04>.
16. Raskin V. *Semantic Mechanisms of Humor*. Dordrecht: Reidel, 1985. 284 p.

ДЖЕРЕЛА

1. Карпа І. Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете. Київ: Книголав, 2019. 214 с.

REFERENCES

1. Althauz, O. V. (2020). Aktualizatsiia ta vidtvorennia komichnoho: linhvostylistychnyi ta perekladoznavchy aspekty (na materiali khudozhnoho ta audiovizualnoho perekladiv): kvalifikatsiina robota / nauk. ker. k. filol. n., dots. Hlavatska Yu. L. [Actualization and reproduction of the comic: lingual-stylistic and translational aspects (based on the material of artistic and audiovisual translations): diploma paper / research adviser Ph. D., Associate professor Hlavatska Yu. L.]. Kherson. URL: http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/11472/althouse_fif_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Ukrainian].
2. Blynova, I. A. (2015). Osoblyvosti individualno-avtorskoho styliu kriz pryzmu vyjavlennia pryiomiv komichnoho [Peculiarities of the individual author's style via the prism of detection of comic techniques]. *Mova i kultura – Language and culture*. Kyiv: VD im. Dmytra Buraho. Issue. 18. Vol. 4. 75–83 [in Ukrainian].
3. Borysenko, I. V. (2021). Osoblyvosti funktsionuvannia anhlomovnoi rozmovnoi leksyky v ukrainkii movi [Peculiarities of the conversation vocabulary functioning in the Ukrainian language]. *Naukovyi visnyk Sivershchyny. Serii: Osvida. Sotsialni ta povedinkovi nauky – Scientific herald of Sivershchyna. Series: Education. Social and behavioral Sciences*. Chernihiv. № 1 (6). 18–29. URL: https://web.archive.org/web/20220310013525id_/http://seducation.academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/Borysenko-I.-V.pdf [in Ukrainian].

4. Holovina, O. V. (2019). Strukturno-semantychni typy ta funktsiiuvannia anhlizmiv u movi suchasnoi postmodernoï prozy: kvalifikatsiina robota z ukraïnskoï movy / nauk. ker. Valiukh Z. O. [Structural-semantic types and functioning of English borrowings in the language of contemporary postmodern prose: diploma paper / research adviser DSc., full professor Valiukh Z. O.]. Kyiv. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/501> [in Ukrainian].
5. Gudyma, N. V. (2013). Semantyka ta stylistychni funktsii zapozychen u movi ukraïnskoï postmodernoï prozy: monohrafiia [Semantics and stylistic functions of borrowings in the language of Ukrainian postmodern prose: a monograph]. Kamianets-Podilskyi: Vyd. Zvoleiko D. H. [in Ukrainian].
6. Hutsalenko, V. V., Havrylova, O. V. (2015). Spetsyfika vykorystannia leksyky u tvorchosti Ireny Karpy [The specificity of the vocabulary use in the oeuvre of Irena Karpa]. *Materialy Vseukraïnskoï naukovy-praktychnoi konferentsii «Stan ta perspektyvy rozvytku kulturolohichnoi nauky v Ukraini»*: zb. tez dop. (II chast.). [Materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference «State and prospects of the development of cultural science in Ukraine»: collection of reports (Part II)]. Mykolaiv: VP «MF KNUKIM». 54–56. URL: http://libs.mfkukim.mk.ua/bitstream/123456789/891/1/Гуцаленко_55-58.pdf [in Ukrainian].
7. Kravchuk, L. M. (2019). Stylistychni funktsii anhlitsyzmiv (na materiali suchasnoi ukraïnskoï prozy) : mahisterska robota / nauk. ker. k. filol. n., dots. Kukhar N. I. [Stylistic functions of anglicisms (on the base of modern Ukrainian prose): diploma paper / research adviser Ph. D., Associate professor Kukhar N. I.]. Vinnytsia. URL: <https://library.vspu.net/jspui/bitstream/123456789/5681/1/mar%20кравчук%20%28%29.pdf> [in Ukrainian].
8. Lapinska, O. M. (2013). Anhlitsyzmy u funktsii movnoi hry [Anglicisms in the function of a language game]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Lnhvistyka – Scientific Herald of the Kherson State University. Series: Linguistics*. Kherson: KhDU. Vol. 20. 46–49. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/1107/10/d0%b0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [in Ukrainian].
9. Syrotenko, V. (2011). Pro smikh humorystychnyi, satyrychnyi I ne tilki.: deiaki mirkuvannia z pryvodu katehorii komichnoho [About laughter, humorous, satirical and beyond: some considerations about the categories of the comic]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu. Humanitarni nauky – Bulletin of Donetsk National University. Series: The Humanities*. № 2. 21–27. [in Ukrainian].
10. Shramko, R. H., Pryima, L. Yu. (2023). Anhlizmy v suchasnomu masmediinomu dyskursi: semantyko-funktsiinyi aspect [Anglicisms in the contemporary Ukrainian mass media discourse: semantic and functional aspects]. *Transcarpathian Philological Studies*. Issue 28. Vol. 2. 62–72. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.28.2.11> [in Ukrainian].
11. Boichenko, M., Kozlova, T., Kulichenko, A., Shramko, R., & Polyezhayev, Y. (2022). Creative activity at higher education institutions: Ukrainian pedagogical overview. *Amazonia Investiga*, 11 (59), 161–171. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.15> [in English].
12. Borodenko, L. M. (2016). Genetic peculiarities of borrowed language elements on modern study of Ukrainian literature (on the material of idiosyles of Yu. Andrukhovich, I. Karpa, I. Rozdobudko, O. Zabuzhko). *Linhvistychni studii – Linguistic studies*, 32, 42–45 [in English].
13. Corbeanu, R.-C., Niculescu-Gorpin, A.-G., Vasileanu, M. (2020). New trends in the assimilation of verbal anglicisms in Romanian. *Revue Roumaine de linguistique-Romanian Review of linguistics*, 65 (1), 81–91. URL: http://www.lingv.ro/images/RRL%201%202020_06-RCorneanu...pdf [in English].
14. Halaur, S., Shramko, R., Pedchenko, S. (2021). Positional emphasis in the modern literary text. *AD ALTA*, 11 (01), 287–292. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/1101/papers/A_shramko.pdf [in English].
15. Lujan-Garcia, C. (2023). Anglicisms in Spanish gastronomy: new words for new eating habits. *Sintagma: revista de lingüística*, 35, 51–69. URL: <https://doi.org/10.21001/sintagma.2023.35.04> [in English].
16. Raskin, V. (1985). *Semantic Mechanisms of Humor*. Dordrecht: Reidel [in English].

SOURCES

1. Karpa, I. (2019). *Yak vykhodyty zamizh stilyky raziv, skilky zakhochete* [How to get married as many times as you want]. Kyiv: Knyholav [in Ukrainian].

S. O. PEDCHENKO

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language,
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava, Ukraine
E-mail: svpedchenko@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-3995-6619>*

**THE ROLE OF ANGLICISMS IN REPRESENTING THE CATEGORY OF COMIC
(BASED ON THE NOVEL “HOW TO GET MARRIED
AS MANY TIMES AS YOU WANT”)**

The article highlights the role English borrowings play in fulfilling the aesthetic category of comic in “How to Get Married as Many Times as You Want” by Irena Karpa. The research delves into the features of anglicisms the author utilizes to create a comedic effect as well as specific stylistic devices that explicit their comedic potential.

The writer uses poorly assimilated English loan words (barbarisms or nonce borrowings), as well as English idioms and phrases in their original or transcribed form for comedic purposes. Precedent onyms of English origin and borrowed units of the low register also bear a comedic load in the literary work. Finally, English borrowings contribute to the comedic expressiveness of some proper Ukrainian idioms, which is accompanied by derivational, morphological, and syntactic transformations.

Actually, the results of the scientific experiment identify humor, irony, satire, and sarcasm as primary stylistic devices employed to create a comedic effect. It is established that humor is the most prevalent type of comedy in the novel due to its light-hearted tone of voice. Irony and sarcasm are employed to express humorous or critical attitudes of the hero toward various phenomena via semantically ambiguous phrases. Satire is occasionally used to critique negative social phenomena or human traits.

Furthermore, the study attempts to identify other stylistic devices that feature anglicisms and contribute to the comedic effect, such as paradox, periphrasis, paronomasia, amplification, simile, antonomasia, antithesis, zeugma, and reminiscence. The ample use of rhetorical questions featuring anglicisms is also noted, often accompanied by other rhetorical figures such as exclamatory sentences and an apostrophe.

It is argued that English borrowings possess high comedic potential due to their expressiveness. They play one of the major roles in realizing the category of comic in “How to Get Married as Many Times as You Want” by Irena Karpa. However, it is important to note that anglicisms do not possess a comedic effect in and of themselves but only contribute to creating it in a particular context along with other units. Thus, the interaction of borrowed and proper units designed to create various stylistic effects proves to be a promising topic for further studies.

Key words: expressive potential, comedic effect, stylistic devices, anglicism, transformation.